

PINKSTEREN 2024

Misschien is de verteltrant wel uit de tijd maar het onderwerp oude fruitrassen is misschien ook niet modern en extravagant zoals Asjadi in Tric Trac.

Maar dit is het relaas met een persoonlijk tintje.

Het feit wil dat ik in april herkozen was als voorzitter van een Pomologische genootschap en me daarmee vereerd voelde. Als een figuur in een reeks helden te beginnen met in de 19 eeuw.

Meestal gingen wij met Pinksteren naar mijn grootouders die in een zonnig buitenland woonden. Iemand in de familie was getrouwd met een inwonster van het land en had hun een plekje bezorgd.

De oude eens lid van het Pomologische genootschap en een erevoorzitter woonde daar in een huisje uit de 18 eeuw met een kelder uit de 15 eeuw. De kelder was vol met wijn en eau-de-vie. De oude beschuldigde ons ervan dat we alleen kwamen om een gedeelte van zijn oogst te ontvangen

Maar dat terzijde. Op Eerste Pinksterdag togen we naar het kerkje waarvan mijn grootmoeder een bijzonder geliefde vrijwilliger was. Mijn opa geloofde het wel. Hij ging mee en vond dat alleen daarmee de Heer onze Vader diende. Wat de dominee of de pater verkondigde was een gesloten boek voor me Na de dienst zaten we buiten onder de appelboom van het ras Zoete Aag, de vogels zongen de bijen zoemden. De wereld leek in orde. Uit de buitenkeuken klonk het gebabbel van een aantal vrouwen. Mijn zoon zat de kat te pesten. “: Straks heb je weer een pleister op je snuitje”. Ja hoor, Mamma die kat heeft me gekrabd.

Opa, zei ik terwijl ik zag hoe hij zijn pijp volstopte met Porto Rico pijptabak en ons een lokaal bier inschonk met een neut van de kwee. Ja, zei ik, opa ik ben een kind en wist niet beter (naar Piet Sonneveld), maar wat vertelde die kraai nou.

Opa vertelde het pinksterverhaal van de Heilige Kerk. Handelingen 2:1-41 de Heilige Geest daalde op aarde en men sprak in verschillende talen. De apostel

Petrus stelde de mensen gerust. Zij zijn niet dronken want het is pas het derde uur na zonsopgang. Opa:” Daar knoopte de man een verhaal aan”. Dat tijd en heilige gebeurtenissen met elkaar verband houden.

Aldus dominee van der Valk uit Rumpt in de Betuwe. De enige Schriftgeleerde waar ik goed mee op kon schieten. Pinksteren is het begin van de Christelijke kerk en zoals zoveel godsdiensten 40 dagen na Pasen een feest vieren. Voor ons is predikanten is dit een handvat om de geestelijk kracht van de Kerk te verklaren.

Nou, zei ik, dat is toch vreemd alle Christelijke feestdagen kunnen worden herleid tot een gebeurtenis in de natuur dus deze niet. “Had je gedacht”, zei Opa. Overal vind je met Pinksteren gebruiken waarvan de betekenis foetsie is maar nog wordt gedaan vroeger duurde het Pinksterfeest 8 dagen, maar er is een parallel met de natuur.

Kom maar op grootvader stond op. Het stoeltje kraakte en we stopten bij de appelboom. Opa pakte een tak en zei wat zie je? Vruchtbeginsel zei ik een appel in wording. Zo voerde hij met me langs peren, kweeperen, druiven en abrikozen overal hetzelfde beeld. Kleine vruchtjes soms nog resten van bloemblaadjes eromheen. Nou ja, nogal wiesde na de bloei komen de vruchten. Het verhaal werd lang en ging langs allerlei teksten. Ik vat het samen en de samenvatting heeft grootvader goedgekeurd.

Na de 18e eeuw de tuinen van Lodewijk XIV gingen produceren. Een tuin niet voor zichzelf maar voor de clientèle. De moderne fruitteelt begon hier. Tot dat tijdstip en op veel plaatsen nog produceerde je voor eigen onderhoud en verkocht een overschot of beter ruilde hetgeen je over had. Vooral voor oude perenrassen en kweeperen was het belangrijk om te weten wat eraan zou komen want dat was je enige groente tot diep in de winter. Met Pinksteren maakten ze de staat op wat er zou komen en moest je de planning voor de winter in elkaar steken. Was er veel, men kon het goed inschatten, was er feest

met Pinksteren. Was het mis dan maakte je feest om de verbroedering op poten te krijgen want in de winter kon je elkaar wel eens hard nodig hebben. Ieder 5 jaar was er hongersnood in sommige streken. Tegen Kerstmis wist je hoe het zou aflopen met de oogst en de voorzieningen die men had bedacht. Geloof maar dat men zich zorgen moest maken als er niet genoeg fruit kwam. Totdat er aardappels kwamen, toen verloren deze vruchten de betekenis en werd de zelfvoorzienigheid gering. Tenslotte verdween de zelfvoorziening geheel om plaats te maken voor de grootgrutters.

Dat veel oude rassen bewaard zijn gebleven is eigenlijk een reden om dat vandaag samen met de komst van de heilige geest te gedenken.

Want het is een heilig geest geweest die ons geholpen heeft tenminste hier het gebrek aan eten voor ons en de beesten op te lossen. De katten worden nu beter gevoerd dan vroeger de kinderen. Eigenlijk zouden we dit aan Van der Valk voor moeten leggen om het verband te zien. Maar een liefhebber van het fruit moet ook de samenloop kunnen zien. Leve de kweeperenbrandewijn. Nou, ik vind het verband vergezocht opa, maar het is wel een mooi verhaal en ben benieuwd wat mijn lezers ervan vinden. Ik stond op en zoende hem op beide wangen.

